

Brussel, 5 december 2025
(OR. en)

16230/25

ECOFIN 1660
UEM 614
ECB
EIB

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Specificaties inzake de uitvoering van het stabiliteits- en groeipact (gedragscode)

De delegaties vinden in de bijlage de specificaties inzake de uitvoering van het stabiliteits- en groeipact (ook bekend als de gedragscode).

Specificaties inzake de uitvoering van het stabiliteits- en groeipact

Inhoudsopgave

INTRODUCTION	3
1. The single operational indicator – the definition of the net-expenditure indicator	6
2. The assessment of reforms and investment in the medium-term plans.....	10
3. The operation of the control account	16
4. Revision of the medium-term plans.....	20
5. The corrective arm – the operation of the excessive deficit procedure and the assessment of effective action	23

INLEIDING

Dit advies vervangt het advies van het Economisch en Financieel Comité (EFC) van 15 mei 2017 over de specificaties inzake de uitvoering van het stabiliteits- en groeipact en inzake de vorm en de inhoud van de stabiliteits- en convergentieprogramma's. Dit nieuwe advies is op 1 december 2025 aangenomen door het EFC.

Het stabiliteits- en groeipact is op 1 januari 1999 volledig in werking getreden en bestaat uit een op regels gebaseerd kader met zowel preventieve als corrigerende elementen. Het bestond oorspronkelijk uit Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid, Verordening (EG) nr. 1467/97 van de Raad over de bespoediging en verduidelijking van de tenuitvoerlegging van de procedure bij buitensporige tekorten en de resolutie van 17 juni 1997 betreffende het stabiliteits- en groeipact.

Op 27 juni 2005 werden de Verordeningen (EG) nr. 1466/97 en (EG) nr. 1467/97 respectievelijk gewijzigd bij de Verordeningen (EG) nr. 1055/05 en (EG) nr. 1056/05. Op 16 november 2011 en 8 november 2011 werden de Verordeningen (EG) nr. 1466/97 en (EG) nr. 1467/97 verder gewijzigd bij Verordening (EU) nr. 1175/2011 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EU) nr. 1177/2011 van de Raad, en aangevuld met Verordening (EU) nr. 1173/2011 van het Europees Parlement en de Raad, waarbij het stabiliteits- en groeipact mechanismen voor effectieve handhaving in de lidstaten van de eurozone kreeg. Op 8 november 2011 stelde de Raad ook Richtlijn 2011/85/EU tot vaststelling van voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten vast, die op zich geen deel uitmaakt van het stabiliteits- en groeipact, maar wel van belang is voor de verwezenlijking van de doelstellingen ervan.

Op 29 april 2024 is Verordening (EG) nr. 1466/97 ingetrokken bij Verordening (EU) 2024/1263¹, waarbij het kader voor de doeltreffende coördinatie van het economische beleid en het begrotingstoezicht ingrijpend is hervormd. In het nieuwe kader voor economische governance is het multilaterale begrotingstoezicht gebaseerd op budgettaire-structurele plannen voor de middellange termijn die door de lidstaten worden opgesteld. In Verordening (EU) 2024/1263 zijn gedetailleerde regels vastgelegd met betrekking tot de inhoud, indiening, beoordeling, goedkeuring en monitoring van die plannen, teneinde gezonde en houdbare overheidsfinanciën en duurzame en inclusieve groei, alsmede veerkracht door hervormingen en investeringen, ook die waarmee wordt bijgedragen aan het aanpakken van de gemeenschappelijke prioriteiten van de Unie, te bevorderen en buitensporige overheidstekorten te voorkomen. Op 29 april 2024 is Verordening (EG) nr. 1467/97 bij Verordening (EU) 2024/1264 gewijzigd om de toepassing van de buitensporigtekortprocedure in overeenstemming te brengen met het nieuwe kader voor economische governance. Op dezelfde datum heeft de Raad ook Richtlijn (EU) 2024/1265 tot wijziging van Richtlijn 2011/85/EU betreffende voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten vastgesteld. Overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1263 heeft de Commissie een mededeling² uitgebracht met richtsnoeren voor de lidstaten betreffende de informatievereisten voor de budgettaire-structurele plannen voor de middellange termijn en de jaarlijkse voortgangsverslagen.

De wetgeving bevat reeds gedetailleerde bepalingen en specificaties om de toepassing van het nieuwe kader voor economische governance te waarborgen. Daarom worden overlappings met reeds in de verordeningen gecodificeerde aspecten in dit advies vermeden en wordt enkel dieper ingegaan op elementen waarvoor aanvullende specificatie nodig werd geacht. Dit advies kan in de toekomst verder worden bijgewerkt indien bij de toepassing van het kader duidelijk wordt dat nog een aantal andere elementen gebaat zouden zijn bij nadere specificatie.

¹ Verordening (EU) 2024/1263 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en betreffende het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad (PB L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² “Richtsnoeren voor de lidstaten betreffende de informatievereisten voor de budgettaire-structurele plannen voor de middellange termijn en de jaarlijkse voortgangsverslagen” (PC C, C/2024/3975, 21.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/3975/oj>).

De lidstaten, de Commissie en de Raad zullen zich beslist aan hun respectieve verantwoordelijkheden houden en het verdrag en het stabiliteits- en groeipact effectief en te gepasten tijde uitvoeren. Daarnaast wordt, gezien de doeltreffendheid van collegiale ondersteuning en collegiale druk als wezenlijk onderdeel van het stabiliteits- en groeipact, van de Raad en de Commissie verwacht dat zij hun standpunten en besluiten in alle relevante fasen van de procedure van het stabiliteits- en groeipact motiveren en bekendmaken, in voorkomend geval ook via economische dialoog met het Europees Parlement. Van de Raad wordt in de regel verwacht dat hij de aanbevelingen en voorstellen van de Commissie opvolgt of zijn standpunt publiekelijk toelicht. Van de lidstaten wordt verwacht dat zij rekening houden met de richtsnoeren en aanbevelingen van de Raad, met name bij het opstellen van hun begroting, en dat zij de nationale parlementen adequaat betrekken bij de EU-procedures, waarbij de nationale parlementaire en begrotingsprocedures in acht worden genomen.

1. EÉN ENKELE OPERATIONELE INDICATOR – DEFINITIE VAN DE INDICATOR VOOR DE NETTO-UITGAVEN

In het kader voor economische governance van de Unie wordt één enkele operationele indicator op basis van de schuldhoudbaarheid gebruikt voor het uitvoeren van het jaarlijks begrotingstoezicht op elke lidstaat. Deze indicator is gebaseerd op nationaal gefinancierde netto primaire uitgaven. In dit hoofdstuk van de gedragscode worden de definitie van “netto primaire uitgaven” en de methode waarmee de totale netto-uitgaven in de praktijk worden berekend toegelicht, met vermelding van de gebruikte gegevensbronnen. Ook wordt ingegaan op de uitvoering van de algemene bepalingen met betrekking tot uitgaven ter medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma’s, en wordt uitgelegd waarom er in de budgettaire-structurele plannen voor de middellange termijn een basisjaar moet worden vastgesteld.

Netto-uitgavenpad en totale netto-uitgaven

Het “netto-uitgavenpad” is het meerjarige pad voor de netto-uitgaven van een lidstaat. De netto-uitgavenpaden in de referentiepaden en in de budgettaire-structurele plannen voor de middellange termijn worden uitgedrukt in termen van jaarlijkse en cumulatieve groeipercentages van de nominale netto-uitgaven. De maximale meerjarige groeipercentages van de netto-uitgaven moeten voldoen aan de vereisten van Verordening (EU) 2024/1263 en worden vastgelegd in een aanbeveling van de Raad. Belangrijk is dat de lidstaten, in overeenstemming met het beginsel van één enkele operationele indicator, worden beoordeeld aan de hand van de groeipercentages van de netto-uitgaven die zijn vastgelegd in de aanbeveling tot goedkeuring van het plan in het kader van het preventieve deel of in de aanbeveling op grond van artikel 126, lid 7, VWEU voor het correctieve deel van het kader voor economische governance.

De totale netto-uitgaven worden in artikel 2 van Verordening (EU) 2024/1263 gedefinieerd als de overheidsuitgaven ongerekend rente-uitgaven, discretionaire maatregelen aan de ontvangstenzijde (DMO’s), uitgaven voor programma’s van de Unie die volledig met inkomsten uit Uniefondsen worden gefinancierd, nationale uitgaven voor medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma’s, cyclische elementen van de uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen, en eenmalige en andere tijdelijke maatregelen.

De onderdelen van de totale netto-uitgaven die worden gebruikt voor de beoordeling achteraf van de naleving bij de toepassing van het kader voor economische governance, zijn afkomstig uit verschillende bronnen. Voor de totale uitgaven, rente-uitgaven en uitgaven die volledig door Uniefondsen worden gefinancierd, worden door Eurostat gevalideerde gegevens over de begrotingsresultaten gebruikt. Voor het in kaart brengen en registreren van de impact van budgettaire beleidsmaatregelen, waaronder DMO's, en eenmalige ontvangsten en uitgaven, zal de Commissie het huidige kader handhaven en blijven zorgen voor een transparante dialoog met de lidstaten over afwijkende ramingen van de impact van maatregelen.³ Cyclische elementen van de werkloosheidsuitgaven worden door de Commissie berekend op basis van Eurostat-gegevens aan de hand van een vooraf overeengekomen methode⁴, in overeenstemming met reeds bestaande regels. Het cyclische werkloosheidspercentage wordt berekend als het verschil tussen het totale werkloosheidspercentage en het werkloosheidspercentage waarbij de looninflatie niet verder oploopt (*non-accelerating wage rate of unemployment* – NAWRU), die wordt geraamd volgens de algemeen aanvaarde EU-methode. De cyclische elementen van de werkloosheidsuitgaven worden vervolgens berekend als een evenredig aandeel van de totale uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen (functie 10.5 van de classificatie van overheidsfuncties (COFOG)), zoals gevalideerd en gepubliceerd door Eurostat.

³ Zoals beschreven in de rubriek “The definition and quantification of fiscal policy measures” van het *Report on Public Finances in EMU 2024*, blz. 61-71.

⁴ De cyclische elementen van de werkloosheidsuitgaven (UE_t^c) worden nog steeds als volgt berekend:

$$UE_t^c = UE_t \frac{u_t - NAWRU_t}{u_t}$$

waarbij UE_t staat voor de totale uitgaven voor werkloosheid, u_t voor het werkloosheidspercentage, en NAWRU voor het structurele werkloosheidspercentage waarbij de looninflatie niet verder oploopt. Indien de totale uitgaven voor werkloosheid voor een bepaald jaar niet beschikbaar zijn, worden deze als volgt geraamd:

$$UE_t = \left(\frac{UE_{t-1}}{N_{t-1}} \right) \cdot N_t$$

waarbij $\frac{UE_{t-1}}{N_{t-1}}$ staat voor de meest recente beschikbare informatie over de werkloosheidsuitkering per persoon en N_t voor het aantal werklozen.

Uitgaven voor medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma's

De nationale medefinanciering van door de Unie gefinancierde programma's betreft de EU-fondsen waarvoor de desbetreffende verordening een eis van nationale medefinanciering bevat die leidt tot algemene overheidsuitgaven zoals geregistreerd in de nationale rekeningen.⁵

Eurostat heeft een rapportagesysteem voor nationale medefinancieringsbijdragen opgezet. De eerste rapportageronde vond plaats samen met de begrotingskennisgeving van oktober 2024 en sindsdien hebben de lidstaten bij elke voor- en najaarsbegrotingskennisgeving nieuwe en geactualiseerde gegevens doorgegeven.⁶

De door de particuliere sector verstrekte nationale medefinanciering is niet relevant voor uitsluiting van de indicator voor de netto-uitgaven. Het niveau van nationale medefinanciering dat relevant is om af te trekken van de totale nationale uitgaven is gebaseerd op door Eurostat gepubliceerde en gevalideerde gegevens over de begrotingsresultaten. Deze zijn beperkt tot de nationale medefinancieringsverplichtingen uit hoofde van de desbetreffende overeenkomsten tussen de lidstaten en de EU-instellingen.

⁵ Het gaat onder meer om de volgende fondsen: het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie, het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur, en andere fondsen uit hoofde van de verordening gemeenschappelijke bepalingen, zoals het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid, het instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid, de Connecting Europe Facility en het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling. Deze lijst van fondsen kan worden bijgewerkt na de vaststelling van nieuwe meerjarige financiële kaders.

⁶ Voordat dit kader voor het verzamelen en verstrekken van dergelijke gegevens bestond, mochten de lidstaten zich baseren op ramingen (die moesten voldoen aan de minimumvereisten in de desbetreffende verordeningen).

Vaststelling van een basisjaar

Om het netto-uitgavenpad voor de periode van het plan te bepalen, moeten de groeipercentages worden verankerd in de meest recente beschikbare begrotingsresultaten. In de meeste gevallen is dit het jaar voorafgaand (T-1) aan het jaar waarin het plan voor middellange termijn is ingediend (T). Als een plan echter wordt ingediend aan het begin van een jaar, bijvoorbeeld tussen januari en maart van jaar T, voordat de begrotingsresultaten voor het voorgaande jaar (T-1) door Eurostat en de nationale bureaus voor de statistiek zijn gepubliceerd, moeten de cumulatieve groeipercentages worden vastgezet op de niveaus van het jaar T-2; dat is dan ook meteen het basisjaar. Indien tijdens de beoordelingsfase van het plan recentere begrotingsresultaten beschikbaar komen, moeten hiermee rekening worden gehouden in de aanbeveling tot goedkeuring van het plan. De groei van de netto-uitgaven sinds het basisjaar wordt verwerkt in de aanbeveling van de Raad via de cumulatieve groeipercentages van de netto primaire uitgaven vanaf het eerste jaar van het plan.

2. BEOORDELING VAN HERVORMINGEN EN INVESTERINGEN IN DE PLANNEN VOOR DE MIDDELLANGE TERMIJN

Overeenkomstig Verordening (EU) 2024/1263 – en dit geldt voor alle lidstaten – moet een nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn verklaren hoe de lidstaat zal zorgen voor hervormingen en investeringen als antwoord op de belangrijkste uitdagingen die in de context van het Europees Semester zijn vastgesteld, en hoe die lidstaat de gemeenschappelijke prioriteiten van de Unie zal aanpakken. In die verordening is ook bepaald dat de lidstaten in hun jaarlijkse voortgangsverslag over de uitvoering van bredere hervormingen en investeringen in het kader van het Europees Semester moeten rapporteren.

In dit hoofdstuk wordt herinnerd aan de algemene beginselen die ten grondslag liggen aan de informatievereisten en de rapportage over hervormingen en investeringen in de plannen, ook met betrekking tot de beoordeling door de Commissie.

Nationale budgettair-structurele plannen voor de middellange termijn: informatievereisten voor hervormingen en investeringen

Vereisten voor alle plannen

In een nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn moet worden verklaard hoe de lidstaat zal zorgen voor relevante hervormingen en investeringen met het oog op duurzame en inclusieve groei en veerkracht. In een plan moeten hervormingen en investeringen worden gepresenteerd als antwoord op de belangrijkste uitdagingen die in de context van het Europees Semester en met name in de landspecifieke aanbevelingen zijn vastgesteld.

Voor zover relevant voor de uitvoering ervan bespreekt het nationale budgettair-structurele plan voor de middellange termijn het effect van de reeds door de betrokken lidstaat uitgevoerde hervormingen en investeringen, met bijzondere aandacht voor het effect op de houdbaarheid van de begroting, op basis van degelijke en datagestuurde economische gegevens. In het plan moet ook worden besproken hoe de lidstaat de gemeenschappelijke prioriteiten van de Unie zal aanpakken. In een geest van nationale verantwoordelijkheid zijn de lidstaten vrij om te beslissen over de precieze vorm en de mate van gedetailleerdheid van hun plannen. Bij het verstrekken van informatie over hervormingen en investeringen moeten de lidstaten waken over de consistentie door de hervormingen en investeringen volgens de relevante tabellen⁷ samen te vatten.

Vereisten voor plannen met een verlenging

In plannen met een verlenging moet een reeks fundamentele hervormingen en investeringen worden gespecificeerd die ten grondslag liggen aan de verlenging van de aanpassingsperiode.

De reeks hervormingen en investeringen die ten grondslag liggen aan een verlenging van de aanpassingsperiode moet: op basis van geloofwaardige en prudente aannamen leiden tot een duurzame verbetering van het groei- en veerkrachtpotentieel van de economie; de houdbaarheid van de begroting ondersteunen; de gemeenschappelijke prioriteiten van de Unie aanpakken; ingaan op de relevante landspecifieke aanbevelingen; ervoor zorgen dat het geplande totale niveau van nationaal gefinancierde overheidsinvesteringen⁸ over de door het nationale budgettair-structurele plan voor de middellange termijn bestreken looptijd niet lager is dan het gemiddelde niveau in de vier jaar voorafgaand aan de indiening van het plan. Daarnaast moet elke hervorming en investering die aan een verlenging ten grondslag ligt voldoende gedetailleerd, versneld uitvoerbaar, tijdgebonden en verifieerbaar zijn zodat de Commissie deze kan beoordelen. Elke hervorming moet worden uitgevoerd binnen de looptijd die wordt bestreken door het nationale plan en aan het einde van de aanpassingsperiode moet aanzienlijke vooruitgang zijn geboekt met de uitvoering van alle investeringen.

De beschrijving van de hervormings- en investeringstoezeggingen moet duidelijk zijn en, in voorkomend geval, indicatoren omvatten aan de hand waarvan de uitvoering en monitoring ervan kunnen worden beoordeeld. De keuze van de indicatoren moet monitoring en rapportage mogelijk maken, waarbij buitensporige administratieve lasten waar mogelijk worden vermeden.

⁷ Tabellen 8 en 9 in de richtsnoeren van de Commissie van 2024.

⁸ Gedefinieerd als de bruto-investeringen in vaste activa (BIVA) door de overheid, ongerekend de BIVA die met subsidies van de EU-instellingen zijn gefinancierd.

Het plan moet informatie bevatten over het verwachte effect van de hervormingen en investeringen die ten grondslag liggen aan de verlenging van de aanpassingsperiode. Het effect van de reeks hervormingen en investeringen die ten grondslag liggen aan een verlenging van de aanpassingsperiode op het groei- en veerkrachtpotentieel en op de houdbaarheid van de begroting moet waar mogelijk worden gekwantificeerd, met een duidelijke beschrijving van de gehanteerde aannamen en methoden. Zowel de directe als indirecte begrotingseffecten van de reeks hervormingen en investeringen kunnen in het plan worden gekwantificeerd. De effectbeoordeling wordt uitgevoerd op de reeks genomen maatregelen als geheel.

De lidstaten wordt verzocht om, waar mogelijk, robuuste methoden te ontwikkelen om het effect van hervormingen en investeringen te beoordelen. De lidstaten wordt ook verzocht goede praktijken uit te wisselen in de desbetreffende voorbereidende instanties van de Raad om ervoor te zorgen dat het effect van soortgelijke maatregelen in verschillende lidstaten op een samenhangende manier wordt geïnterpreteerd, met behoud van de nationale verantwoordelijkheid.

Beoordeling door de Commissie

De Commissie onderzoekt voor alle plannen of erin wordt verklaard hoe de betrokken lidstaat zal zorgen voor de hervormingen en investeringen overeenkomstig artikel 16 van Verordening (EU) 2024/1263. De beoordeling door de Commissie zal worden gebaseerd op de criteria van de verordening en de beginselen van transparantie en gelijke behandeling volgen, met inachtneming van de nationale verantwoordelijkheid.

Voor de plannen met een verlenging van de aanpassingsperiode beoordeelt de Commissie of de reeks hervormings- en investeringstoezeggingen die ten grondslag liggen aan de verlenging van de aanpassingsperiode als geheel in de regel voldoet aan de criteria van artikel 14, lid 2, van Verordening (EU) 2024/1263. Daartoe zal de Commissie beoordelen of de effectbeoordeling door de lidstaat, met inbegrip van de gehanteerde aannamen en methoden, plausibel is en of de reeks maatregelen positieve effecten heeft op de groei, de veerkracht en de houdbaarheid van de begroting.

De kwantitatieve ramingen van de lidstaten zullen worden beoordeeld op hun plausibiliteit aan de hand van gestileerde gegevens uit de economische literatuur, of, indien beschikbaar en relevant, aan de hand van de kwantitatieve ramingen van de Commissie zelf. Bij de beoordeling door de Commissie van de plausibiliteit van het effect van de hervormings- en investeringstoezeggingen van een lidstaat, waaronder op de begroting, moet het transparantiebeginsel in acht worden genomen.

De in artikel 14, lid 2, vastgelegde criteria voor hervormingen en investeringen die ten grondslag liggen aan een verlenging van het aanpassingstraject gelden voor de reeks hervormings- en investeringstoezeggingen als geheel en moeten dus niet allemaal door elke toezegging afzonderlijk worden vervuld.

Jaarlijks voortgangsverslag: rapportage over de stand van de uitvoering van hervormingen en investeringen

De rapportagevereisten voor de jaarlijkse voortgangsverslagen staan in artikel 21 van Verordening (EU) 2024/1263 (en worden nader gespecificeerd in de mededeling van de Commissie). De lidstaten zijn vrij om te beslissen over de precieze vorm en de mate van gedetailleerdheid van hun jaarlijkse voortgangsverslagen, op voorwaarde dat het verslag de op grond van de verordening vereiste informatie bevat, in overeenstemming met de richtsnoeren in de mededeling.

In de jaarlijkse voortgangsverslagen hoeven de centrale beleidstoezeggingen in de plannen voor de middellange termijn niet heroverwogen te worden. De verslagen zijn in wezen retrospectieve administratieve en feitelijke documenten, maar de lidstaten kunnen ze ook gebruiken om nieuwe relevante beleidsinitiatieven aan te kondigen, met name op het gebied van structurele hervormingen en investeringen.

Om een herhaling van reeds eerder gerapporteerde ontwikkelingen te vermijden, moet de rapportage worden toegespitst op de maatregelen waarvoor nieuwe beleidsactie is ondernomen sinds de indiening van het meest recente jaarlijkse voortgangsverslag. In geval van vertragingen, aanpassingen of niet-voltooiing moet in het verslag ook worden toegelicht wat de belangrijkste redenen daarvoor waren en op welke wijze de lidstaat de doelstellingen van de hervormingen en investeringen alsnog denkt te bereiken.

Alle lidstaten moeten rapporteren over de macro-economische en externe ontwikkelingen die zich in de loop van de uitvoering van het plan hebben voorgedaan. Zij baseren zich hiervoor op de meest recente beschikbare vooruitzichten en op begrotingsprognoses en de DMO's en eenmalige maatregelen die hebben bijgedragen tot de begrotingsresultaten en -prognoses.

Het jaarlijkse voortgangsverslag moet een bespreking bevatten van de beleidsmaatregelen die zijn uitgevoerd om gevolg te geven aan de landspecifieke aanbevelingen, gemeenschappelijke prioriteiten van de Unie en, met name, de in het plan voor de middellange termijn gedane hervormings- en investeringstoezeggingen. Voor lidstaten met een verlengde aanpassingsperiode tot zeven jaar moet in de jaarlijkse voortgangsverslagen specifiek worden gerapporteerd over de uitvoering van de hervormings- en investeringstoezeggingen die aan de verlenging ten grondslag liggen, die zijn vermeld in de aanbeveling van de Raad.

De rapportage over de uitvoering van de landspecifieke aanbevelingen hoort, om dubbel werk en administratieve lasten te beperken, gebaseerd te zijn op informatie die via het CeSaR-platform is ingediend. Daarnaast moet het jaarlijks voortgangsverslag de belangrijkste elementen van de respons op de landspecifieke aanbevelingen en relevante details bevatten.

De lidstaten moeten, voor zover dit op hen van toepassing is, in hun jaarlijkse voortgangsverslag rapporteren over de vooruitgang bij het corrigeren van onevenwichtigheden in het kader van de procedure voor macro-economische onevenwichtigheden, met name indien zij onderworpen zijn aan de procedure bij buitensporige onevenwichtigheden.

Monitoring van de uitvoering van hervormingen en investeringen

De Commissie houdt toezicht op de uitvoering van het nationale budgettaire-structurele plan voor de middellange termijn, en met name op het door de Raad vastgestelde netto-uitgavenpad en de hervormingen en investeringen die ten grondslag liggen aan de verlenging van de aanpassingsperiode. De Commissie gebruikt hiervoor de door de lidstaten in hun jaarlijkse voortgangsverslagen verstrekte informatie, samen met andere relevante informatie.

Na een beoordeling door de Commissie van de nationale budgettaire-structurele plannen voor de middellange termijn, de jaarlijkse voortgangsverslagen en de sociaal-economische situatie van de lidstaten, doet de Raad, indien nodig, op basis van aanbevelingen van de Commissie, aanbevelingen aan lidstaten om ervoor te zorgen dat het plan naar behoren wordt uitgevoerd.

Indien aan een lidstaat een verlenging van zijn aanpassingsperiode is toegestaan, maar deze niet op bevredigende wijze voldoet aan zijn reeks hervormings- en investeringstoezeggingen die ten grondslag liggen aan de verlenging, kan de Raad op aanbeveling van de Commissie een herzien netto-uitgavenpad met een kortere aanpassingsperiode aanbevelen, tenzij er objectieve omstandigheden zijn die de uitvoering binnen de oorspronkelijke termijn in de weg staan.

3. WERKING VAN DE CONTROLEREKENING

In artikel 22 van Verordening (EU) 2024/1263 staan de belangrijkste beginselen van de werking van de controlerekeningen in het stabiliteits- en groeipact. Dit hoofdstuk van de gedragscode bevat meer details over de berekening van de saldi van de controlerekeningen en wat die betekenen voor het begrotingstoezicht.

De Commissie berekent de jaarsaldi en gecumuleerde saldi van de controlerekeningen op basis van de begrotingsresultaten en maakt deze openbaar.⁹ De Commissie berekent het jaarsaldo van de controlerekening door het geconstateerde en het aanbevolen jaarlijkse groeipercentage van de totale netto-uitgaven met elkaar te vergelijken. Het resulterende verschil op jaarbasis (in nationale valuta) wordt uitgedrukt als percentage van het bbp.¹⁰ Wanneer de geconstateerde groei van de netto-uitgaven in een bepaald jaar hoger/lager zijn dan de aanbevolen groei van de netto-uitgaven wordt dit als een debetpost/creditpost op de controlerekening geboekt. Het cumulatieve saldo van de controlerekening in een bepaald jaar wordt berekend als de som van de jaarsaldi (in nationale valuta) uitgedrukt als percentage van het bbp van dat jaar.¹¹

Zoals uitgelegd in het hoofdstuk over de indicator voor de netto-uitgaven is het basisjaar van het netto-uitgavenpad het laatste jaar waarvoor begrotingsresultaten beschikbaar zijn op het moment dat de Raad het netto-uitgavenpad van het plan goedkeurt. Het cumulatieve saldo van de controlerekening omvat de afwijking van elk jaar sinds het basisjaar van de aanbeveling. Indien de cumulatieve drempel wordt overschreden en deze overschrijding te wijten is aan de verankering het netto-uitgavenpad in het basisjaar, wordt dit meegenomen in de analyse van de relevante factoren in het in artikel 126, lid 3, VWEU bedoelde verslag.

⁹ De saldi van de controlerekening zoals berekend in jaar T kunnen alleen de jaren tot en met T-1 weergeven, aangezien de controlerekening uitsluitend op basis van begrotingsresultaten kan worden berekend. Het volledige overzicht van alle jaren, zoals weergegeven in tabel 1, zal dus pas in het voorjaar van het jaar T+5 beschikbaar zijn.

¹⁰ Het jaarsaldo wordt uitgedrukt als percentage van het feitelijke bbp voor dat jaar.

¹¹ De nationale ontsnappingsclausule van artikel 26 van Verordening (EU) 2024/1263, die is geactiveerd in het licht van de verhoogde defensie-uitgaven in de periode 2025-2028, is geoperationaliseerd door een uitgebreide controlerekening op te zetten met alleen een cumulatief saldo voor de registratie van opwaartse afwijkingen van het aanbevolen netto-uitgavenpad die niet onder de bepalingen van de clausule vallen.

Op basis van de begrotingsresultaten geconstateerde overschrijdingen van de jaarlijkse en/of de cumulatieve drempel van de controlerekening (met respectievelijk 0,3 % en 0,6 % van het bbp) zullen op grond van artikel 126, lid 3, VWEU leiden tot de opstelling van een verslag, indien de verhouding tussen de overheidsschuld en het bbp hoger is dan de referentiewaarde van 60 % van het bbp en er geen sprake is van een quasibegrotingsevenwicht of een begrotingsoverschot. Er is sprake van een quasibegrotingsevenwicht indien het algemene overheidstekort niet meer dan 0,5 % van het bbp bedraagt. Indien een overschrijding van de jaarlijkse drempel de aanleiding was voor het opstellen van dergelijk verslag, wordt het cumulatieve saldo van de controlerekening op symmetrische wijze als relevante factor beschouwd op gelijke voet met de andere relevante factoren. Indien uit de begrotingsresultaten blijkt dat de jaarlijkse en/of de cumulatieve drempel van de controlerekening is overschreden, maar de overheidsschuldquote onder de 60 % van het bbp blijft, wordt de afwijking wel in de controlerekening geregistreerd, maar louter ter informatie – voor een dergelijke afwijking wordt dus geen verslag uit hoofde van artikel 126, lid 3, VWEU opgesteld.

Herzieningen van de begrotingsresultaten in de daaropvolgende jaren zullen toezichtsbesluiten die in de voorgaande jaren zijn genomen niet met terugwerkende kracht wijzigen. Herzieningen kunnen daarentegen wel van invloed zijn op het cumulatieve saldo. Indien de drempel van de cumulatieve controlerekening in de daaropvolgende jaren wordt overschreden als gevolg van de herzieningen, evalueert de Commissie het effect en de aard van de herziening in het verslag uit hoofde van artikel 126, lid 3, VWEU.

Na een aanbeveling van de Raad tot vaststelling van een nieuw netto-uitgavenpad wordt het cumulatieve saldo van de controlerekening weer op nul gezet. De controlerekening van het oorspronkelijke plan wordt nog steeds beoordeeld wanneer de begrotingsresultaten voor het laatste relevante jaar van dat plan beschikbaar komen. Met andere woorden, het cumulatieve saldo van de controlerekening aan het einde van elk plan, wordt niet overgedragen naar de controlerekening van de volgende aanbeveling. De saldi van de controlerekening met betrekking tot het laatste jaar van het oude plan voor middellange termijn (d.w.z. het overgangsjaar tussen dat plan en het nieuwe plan) worden berekend wanneer de begrotingsresultaten voor dat jaar beschikbaar komen. Door het oude plan te beoordelen tot het moment waarop het wordt afgerond, moeten onderbrekingen in het toezicht worden voorkomen.

Stappen voor de berekening van de jaarsaldi en cumulatieve saldi

Tabel 1 geeft een illustratief voorbeeld van de berekening van de jaarsaldi en cumulatieve saldi van de controlerekening voor de eerste editie van de plannen voor de middellange termijn. In dit voorbeeld wordt uitgegaan van een lidstaat met een aanbevolen jaarlijks groeipercentage van de netto-uitgaven van 2 % en zowel opwaartse als neerwaartse jaarlijkse afwijkingen tot en met jaar T+4. De berekening van het jaarsaldo verloopt in een aantal stappen.

Als eerste stap wordt het niveau van de jaarlijkse totale netto-uitgaven berekend zonder rekening te houden met de DMO's. Voor deze berekening wordt de definitie van "netto-uitgaven" in artikel 2, lid 2, van Verordening (EU) 2024/1263 gehanteerd, waarbij regels 2-6 (rente-uitgaven, cyclische werkloosheidsuitgaven, door de EU gefinancierde uitgaven, nationale medefinanciering van EU-programma's, eenmalige uitgaven) worden afgetrokken van de totale uitgaven (regel 1). De uitkomst hiervan is het niveau van de netto-uitgaven in nationale valuta vóór DMO's (regel 7).

De tweede stap bestaat uit de berekening van de jaarlijkse verandering in de netto-uitgaven die niet door DMO's wordt gecompenseerd (regel 10). De jaarlijkse verandering in de netto-uitgaven na DMO's (in nationale valuta, regel 10) wordt berekend door het jaarlijkse incrementele effect van de DMO's (regel 9) af te trekken van de verandering in de netto-uitgaven vóór DMO's (regel 8).¹²

Deze in regel 10 berekende jaarlijkse niveauveranderingen worden vervolgens omgezet in het geconstateerde groeipercentage van de netto-uitgaven (regel 11) en vergeleken met het aanbevolen groeipercentage van de netto-uitgaven (regel 12), overeenkomstig de aanbeveling van de Raad.

Het verschil tussen deze twee groeipercentages (regel 11 min regel 12) wordt vermenigvuldigd met het niveau van de totale netto-uitgaven van het voorgaande jaar voordat het jaarlijkse incrementele effect van DMO's in rekening wordt genomen (regel 7), wat neerkomt op het jaarlijkse verschil in nationale valuta (regel 13).

¹² De lidstaten rapporteren over DMO's in termen van het jaarlijkse incrementele effect ervan, in tegenstelling tot de in de eerste stap verrekende onderdelen die in (jaarlijkse) niveaus worden uitgedrukt. Daarom moeten DMO's, aangezien zij als veranderingen in de ontvangsten worden gerapporteerd, worden afgetrokken van de veranderingen in de (netto)-uitgaven. In het voorbeeld in tabel 1 leveren DMO's in de jaren T+1 en T+2 een verhoging in de ontvangsten op (regel 9), waardoor de lidstaat in die jaren meer ruimte krijgt om de uitgaven te verhogen.

Ten slotte wordt het jaarsaldo van de controlerekening uitgedrukt als percentage van het bbp (regel 16). Hiervoor geldt dat het jaarsaldo gelijk is aan het jaarlijkse verschil (regel 13) gedeeld door het nominale bbp (regel 15).

Het cumulatieve saldo van de controlerekening in nationale valuta (regel 14) is gelijk aan het cumulatieve saldo van het voorgaande jaar (regel 14, kolom T-1) plus het jaarsaldo van het huidige jaar (regel 13). Het cumulatieve saldo van de controlerekening, uitgedrukt als percentage van het bbp (regel 17), is dan gelijk aan het cumulatieve saldo (regel 14) gedeeld door het nominale bbp van het huidige jaar (lijn 15).

Tabel 1: Illustratief voorbeeld van de berekening van controlerekeningen voor alle jaren van de eerste plannen

Berekeningen		T-1	T	T+1	T+2	T+3	T+4
		2023	2024	2025	2026	2027	2028
Geconstateerde netto-uitgaven							
1.	Totale uitgaven <i>mld. NaV</i>	40,0	40,6	41,5	42,5	43,6	44,5
2.	Rente-uitgaven <i>mld. NaV</i>	3,0	3,1	3,2	3,4	3,4	3,3
3.	Cyclische werkloosheidsuitgaven <i>mld. NaV</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4.	Door de EU gefinancierde uitgaven <i>mld. NaV</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5.	Nationale medefinanciering van EU-programma's <i>mld. NaV</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6.	Eenmalige uitgaven (niveaus, excl. door de EU gefinancierd) <i>mld. NaV</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
7.	Netto-uitgaven vóór DMO's (1-2-3-4-5-6) <i>mld. NaV</i>	37,0	37,5	38,3	39,1	40,2	41,2
8.	Verandering in netto-uitgaven vóór DMO's ($\Delta 7$) <i>mld. NaV</i>		0,5	0,8	0,8	1,1	1,0
9.	DMO's (jaarlijks incrementeel effect, excl. eenmalige maatregelen) <i>mld. NaV</i>		0,0	0,1	0,2	0,0	0,0
10.	Jaarlijkse <u>verandering</u> in netto-uitgaven na DMO's (8-9) <i>mld. NaV</i>		0,5	0,7	0,6	1,1	1,0
Jaarlijkse en cumulatieve verschillen							
11.	Geconstateerde groei van de netto-uitgaven (10 (T)/7 (T-1)) <i>Verandering in %</i>		1,4	1,8	1,7	2,7	2,4
12.	Aanbevolen groei van de netto-uitgaven* <i>Verandering in %</i>		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
13.	Jaarlijks verschil ((11-12) x 7 (T-1)) <i>mld. NaV</i>		-0,2	-0,1	-0,1	0,3	0,2
14.	Cumulatief verschil (cumulatief vanaf 13) <i>mld. NaV</i>		-0,2	-0,3	-0,4	-0,1	0,0
15.	Nominaal bbp <i>mld. NaV</i>	100	103	106	109	113	116

* Het groeipercentage voor jaar T is geen aanbeveling, maar dient ter verankering van de basis, aangezien het laatste jaar met begrotingsresultaten bij het bepalen van het netto-uitgavenpad het jaar T-1 is.

Controlerekening		T-1	T	T+1	T+2	T+3	T+4
		2023	2024	2025	2026	2027	2028
16.	Jaarsaldo (13/15) <i>% van het bbp</i>			-0,05	-0,12	0,25	0,14
17.	Cumulatief saldo (14/15)** <i>% van het bbp</i>			-0,28	-0,39	-0,13	0,02

** Het cumulatief saldo (17) is de som van de jaarsaldi in nationale valuta (cumulatief verschil, 14) gedeeld door het nominale bbp van het laatste jaar (15). Het cumulatief saldo omvat alle afwijkingen voor 2024.

4. HERZIENING VAN DE PLANNEN VOOR DE MIDDELLANGE TERMIJN

In dit deel worden de algemene beginselen voor de herziening van plannen voor de middellange termijn uiteengezet.

Gevallen van herziening

Verordening (EU) 2024/1263 voorziet in vier mogelijke gevallen waarin een plan kan worden herzien:

1. De Raad is van oordeel dat het door de lidstaat ingediende plan niet positief kan worden beoordeeld op basis van de criteria van Verordening (EU) 2024/1263 (artikel 18). In dat geval zal de Raad, op aanbeveling van de Commissie, de betrokken lidstaat aanbevelen een herzien nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn in te dienen.
2. Ten aanzien van de lidstaat wordt overeenkomstig artikel 7, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1176/2011 een procedure bij buitensporige onevenwichtigheden (EIP) ingeleid (artikel 31, lid 2). In dat geval dient de lidstaat een herzien nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn in overeenkomstig artikel 15 van Verordening (EU) 2024/1263.
3. Er zijn objectieve omstandigheden die de uitvoering van het oorspronkelijke plan in de weg staan (artikel 15, lid 1). Bij de indiening van het herziene plan moet de betrokken lidstaat de Raad en de Commissie informatie over de objectieve omstandigheden verschaffen. Die objectieve omstandigheden moeten worden beoordeeld door de Commissie en in de aanbeveling voor het herziene plan worden gerechtvaardigd.
4. Een nieuw aangestelde regering kan een herzien plan indienen (artikel 15, lid 2). Onder een nieuw aangestelde regering wordt verstaan: een nieuwe regering die is gevormd naar aanleiding van verkiezingen of van een nationale grondwettelijke procedure.

Meervoudige, herhaaldelijke herzieningen van een plan moeten worden vermeden, aangezien dit de in de verordening verankerde aanpak met een middellangetermijnplanning zou ondermijnen.

Hieronder wordt de regeling voor herzieningen in nader detail uiteengezet.

Procedures voor herziene plannen

In bovenstaand geval 1 wordt voor de herziening van een plan de procedure van de artikelen 18 en 19 van Verordening (EU) 2024/1263 gevolgd. In de andere gevallen moeten de lidstaten alle stappen van die verordening doorlopen, tot en met de goedkeuring van het plan door de Raad, tenzij het slechts om kleine herzieningen gaat (zie hieronder).

Vóór de toezending van de voorafgaande richtsnoeren voor een herzien plan kan de lidstaat een technische gedachtewisseling met de Commissie aanvragen. Na de toezending van de voorafgaande richtsnoeren vindt zoals gebruikelijk (artikel 12) een technische dialoog tussen de lidstaat en de Commissie plaats, voorafgaand aan de indiening van het herziene plan.

Het herziene plan moet voldoen aan dezelfde reeks in Verordening (EU) 2024/1263 vastgelegde vereisten, met inbegrip van de vereisten met betrekking tot de hervormings- en investeringstoezeggingen die ten grondslag liggen aan de verlenging van de aanpassingsperiode indien de lidstaat daarom verzoekt als onderdeel van zijn herziene plan (de nieuwe reeks hervormingen en investeringen die aan de verlenging ten grondslag liggen kan verschillen van de oorspronkelijke reeks). De lidstaten kunnen in het herziene plan om een verlenging van de aanpassingsperiode verzoeken, ongeacht of in het oorspronkelijke plan in een verlenging was voorzien. Het herziene plan wordt door de Commissie beoordeeld en door de Raad goedgekeurd volgens dezelfde criteria en procedure die van toepassing waren op het oorspronkelijke plan.

Indien de lidstaat om een herziening heeft verzocht vanwege objectieve omstandigheden die de uitvoering van het oorspronkelijk plan in de weg staan of in het geval van een EIP, zal er bij de beoordeling van de eventuele verdere toepassing van een bestaande verlenging van de aanpassingsperiode rekening worden gehouden met de vooruitgang bij de uitvoering van de reeks hervormings- en investeringstoezeggingen die ten grondslag lagen aan de verlenging in het kader van het eerste plan. Bij deze beoordeling wordt dan rekening gehouden met het effect van de objectieve omstandigheden die de herziening van het plan rechtvaardigen op de uitvoering van bepaalde hervormingen en investeringen.

In het geval van kleine herzieningen van de hervormings- en investeringstoezeggingen waarbij het niet nodig is nieuwe voorafgaande richtsnoeren, een volledig herziene Commissiebeoordeling en een volledig herziene aanbeveling van de Raad op te stellen, kan een afgeslankte versie van de procedure worden gevolgd.

De goedkeuring door de Raad van een nieuw netto-uitgavenpad zou als gevolg hebben dat de controlerekening van het preventieve deel weer op nul wordt gezet, terwijl de controlerekening van het oorspronkelijke plan geldig zou blijven voor beoordelingen achteraf van de jaren die niet onder het nieuw aanbevolen jaarlijkse groeipercentage van de netto-uitgaven vallen.

Wisselwerking tussen de buitensporigtekortprocedure en de herziening van het plan

Met betrekking tot de wisselwerking tussen het plan en de buitensporigtekortprocedure (BTP), kunnen een aantal gevallen en algemene beginselen worden onderscheiden:

- Indien tijdens de uitvoering van het plan een BTP ten aanzien van een lidstaat wordt ingeleid, krijgt het correctief pad dat wordt opgenomen in de aanbeveling uit hoofde van artikel 126, lid 7, VWEU voorrang boven het pad dat de Raad bij goedkeuring van het plan heeft vastgesteld. Voor plannen met een verlengde aanpassingsperiode blijven de hervormings- en investeringstoezeggingen die aan de verlenging ten grondslag liggen geldig in het kader van de BTP.
- Indien een lidstaat ten aanzien waarvan reeds een BTP loopt een herzien plan indient voor de jaren waarop de BTP betrekking heeft, moet er overeenkomstig artikel 6, punt d), van Verordening (EU) 2024/1263 sprake zijn van consistentie tussen het netto-uitgavenpad in het herziene plan en het correctieve pad in de aanbeveling uit hoofde van artikel 126, lid 7, VWEU.
- Indien de BTP een ander pad dan het oorspronkelijke plan bevat en de BTP tijdens de looptijd van het plan wordt stopgezet, is het wellicht niet haalbaar na de BTP terug te keren naar het pad van het oorspronkelijke plan. Dit zou grond kunnen zijn voor een herziening van het plan overeenkomstig artikel 15, lid 1, van Verordening (EU) 2024/1263. In andere gevallen moet de lidstaat voor de resterende jaren van het plan blijven voldoen aan het netto-uitgavenpad, bijvoorbeeld wanneer in het plan zelf gerekend wordt op een correctie van het tekort onder de referentiewaarde tijdens de looptijd van het plan, en het netto-uitgavenpad in het plan samenvalt met het correctieve pad totdat het buitensporige tekort is gecorrigeerd. Ook in het geval van een vroegtijdige stopzetting van de BTP kan het plan onder dezelfde voorwaarden worden herzien.

5. HET CORRECTIEVE DEEL – WERKING VAN DE BUITENSPORIGTEKORTPROCEDURE EN BEOORDELING VAN DOELTREFFENDE MAATREGELEN

Artikel 126 VWEU en Verordening (EG) nr. 1467/97, als gewijzigd bij de Verordeningen (EG) nr. 1056/2005, (EU) nr. 1177/2011 en (EU) 2024/1264 van de Raad, gaan over het vermijden van buitensporige overheidstekorten en de uitvoering van de BTP.

Hieronder worden aanvullende specificaties gegeven voor de praktische werking van de BTP in het herziene kader voor economische governance en over de beoordeling van doeltreffende maatregelen.

Inleiding van de BTP

Verordening (EU) 1467/97 maakt het onderscheid tussen een BTP die wordt ingeleid op basis van het tekortcriterium en een BTP die wordt ingeleid op basis van het schuld criterium. Of een BTP tekort- dan wel schuldgerelateerd is, wordt dus bepaald door de reden waarom de BTP wordt ingeleid en blijft gedurende de hele BTP ongewijzigd. Een BTP kan ook op basis van beide criteria worden ingeleid.

De tekortgerelateerde BTP, zoals vastgelegd in Verordening (EG) nr. 1467/97, is na de hervorming van het kader voor economische governance in 2024 fundamenteel ongewijzigd gebleven.

Indien een lidstaat niet voldoet aan één of beide criteria stelt de Commissie op grond van artikel 126, lid 3, VWEU een verslag op. In artikel 2, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1467/97, als gewijzigd bij Verordening (EU) 1467/97, staat dat de Commissie terdege en uitdrukkelijk rekening houdt met alle andere factoren die naar het oordeel van de betrokken lidstaat relevant zijn om de nakoming van de tekort- en schuldcriteria volledig te kunnen beoordelen, en die de lidstaat aan de Raad en de Commissie kenbaar heeft gemaakt. Hoewel dit niet wordt vermeld in Verordening (EU) 1467/97 kan onder meer een aanzienlijke verhoging van de defensie-uitgaven, in overeenstemming met de verwezenlijking van de gemeenschappelijke prioriteiten van de Unie, een dergelijke factor zijn. Om de houdbaarheid van de begroting te waarborgen, moet de financiering voor de verhoging van de defensie-uitgaven echter worden vrijgemaakt door te herprioriteren binnen de nationale begroting.

Aanbeveling voor de correctie van het buitensporige tekort

Algemene regels

Bij inleiding van een BTP wordt in de aanbeveling van de Raad uit hoofde van artikel 126, lid 7, VWEU voor de lidstaat een correctief netto-uitgavenpad uitgezet om te waarborgen dat het algemene overheidstekort binnen de in de aanbeveling bepaalde termijn onder de referentiewaarde blijft of wordt gebracht en gehandhaafd. Het correctieve pad moet er ook voor zorgen dat de schuld een plausibele neerwaartse trend blijft vertonen of op middellange termijn op een prudent niveau onder 60 % van het bbp blijft. Bij het vastleggen van zowel het correctieve pad als de termijn moet rekening worden gehouden met relevante factoren.

Het correctieve pad in een BTP-aanbeveling wordt alleen uitgezet in termen van groei van de netto-uitgaven en er worden geen tussentijdse streefcijfers voor nominale tekorten vastgesteld. Tijdens de looptijd van een BTP krijgt het correctieve pad voorrang boven het pad dat de Raad in het kader van het preventieve deel aanbeval.

Wanneer een BTP wordt ingeleid, wordt het correctieve pad waar nodig gebaseerd op geactualiseerde prognoses die de Commissie volgens de methode van de schuldhoudbaarheidsanalyse heeft opgesteld. De betrokken lidstaat kan de aandacht van de Commissie vestigen op landspecifieke kwesties die hij relevant acht voor het uitzetten van het correctieve pad.

Tekortgerelateerde BTP

Overeenkomstig artikel 3, lid 4, derde alinea, van Verordening (EG) nr. 1467/97, als gewijzigd bij Verordening (EU) 1467/97, geldt als benchmark voor het correctieve netto-uitgavenpad in een tekortgerelateerde BTP een minimale jaarlijkse structurele aanpassing van ten minste 0,5 % van het bbp (met een overgangsregeling op basis van het structurele primaire saldo voor de periode 2025-2027). Om de naleving van de referentiewaarden van het VWEU te waarborgen en te zorgen voor een samenhangend risicogebaseerd kader, moet het tempo van de aanpassing volgens het correctieve pad bij voorbaat verenigbaar zijn met de doelstellingen voor de overheidsschuld, namelijk dat deze een plausibele neerwaartse trend gaat of blijft vertonen en op middellange termijn op een prudent niveau onder 60 % van het bbp wordt gebracht of blijft. In een tekortgerelateerde BTP is de termijn voor het corrigeren van het buitensporig tekort het jaar waarin het tekort volgens de prognoses van het correctieve pad onder de referentiewaarde van 3 % van het bbp moet worden gebracht en gehouden.

Schuldgerelateerde BTP

In artikel 3, lid 4, laatste alinea, van Verordening (EG) nr. 1467/97, als gewijzigd bij Verordening (EU) 1467/97, is bepaald dat het correctieve netto-uitgavenpad ten minste even veeleisend moet zijn als het netto-uitgavenpad in het kader van het preventieve deel waarvan de lidstaat is afgeweken, en dat het pad in de regel de gecumuleerde afwijkingen van de controlerekening binnen de door de Raad gestelde termijn moet corrigeren.

In de schuldgerelateerde BTP wordt als correctief pad een nieuw uitgavenpad aanbevolen volgens welk de schuld op middellange termijn een plausibele neerwaartse trend gaat of blijft vertonen, in overeenstemming met de desbetreffende vereisten van artikel 16, lid 2, van Verordening (EU) 2024/1263, en dat het tekort op duurzame wijze onder de referentiewaarde van 3 % van het bbp brengt en houdt.

De tijdshorizon voor de correctie van de gecumuleerde afwijking in een schuldgerelateerde BTP is de oorspronkelijke aanpassingsperiode die in het kader van het preventieve deel als basisscenario werd gebruikt. In gevallen waarin het echter niet haalbaar zou zijn de gecumuleerde afwijkingen binnen de oorspronkelijke periode te corrigeren, kan de Commissie bij de Raad een aanbeveling indienen, en de Raad kan dus een aanbeveling aannemen, met een termijn die langer is dan de oorspronkelijke aanpassingsperiode. In dit geval kan de betrokken lidstaat de aandacht van de Commissie vestigen op elementen of landspecifieke kwesties die hij relevant acht voor het vaststellen van de termijn van het correctieve pad. Het correctieve pad wordt waar nodig gebaseerd op geactualiseerde prognoses die de Commissie volgens de methode van de schuldhoudbaarheidsanalyse heeft opgesteld.

Om te garanderen dat het correctie-element volstaat en de correctie-inspanning “ten minste even veeleisend” is als het oorspronkelijke pad waarvan de lidstaat is afgeweken, kan de aanpassing in het correctieve pad vervroegd worden uitgevoerd.

Toezicht op de naleving van het correctieve pad

Overeenkomstig artikel 3, lid 5, van Verordening 1467/97 brengt de lidstaat binnen de in die aanbeveling vastgestelde termijn aan de Raad en de Commissie verslag uit over het gevolg dat is gegeven aan de aanbeveling van de Raad uit hoofde van artikel 126, lid 7, VWEU. Het eerste verslag naar aanleiding van de BTP-aanbeveling is voornamelijk gericht op het eerste jaar of de eerste jaren waarop de BTP betrekking heeft (normaliter het lopende jaar en mogelijk ook het jaar daarop indien de rapportage in het najaar plaatsvindt). Een verslag dat in het voorjaar moet worden ingediend, kan worden opgenomen in het jaarlijkse voortgangsverslag, dat overeenkomstig het preventieve deel vóór eind april moet worden ingediend. Een verslag dat in het najaar moet worden ingediend, kan worden opgenomen in het ontwerpbegrotingsplan voor de lidstaten van de eurozone. Een beoordeling van doeltreffende maatregelen door de Commissie op basis van een prognose in de loop van het jaar wordt als voorlopig beschouwd en vereist een herbeoordeling op basis van de begrotingsresultaten. Bij gebrek aan begrotingsresultaten wordt alleen in bijzonder ernstige gevallen van niet-naleving van de BTP-aanbeveling overwogen de procedure aan te scherpen. In geval van herziening van de begrotingsresultaten zal de Commissie bij haar beoordeling van doeltreffende maatregelen rekening houden met het effect en de aard van de herzieningen.

Wat de begrotingsindicatoren betreft, wordt de beoordeling van doeltreffende maatregelen enkel gebaseerd op de naleving van het in de BTP-aanbeveling vastgestelde correctieve pad. Een lidstaat die het correctieve pad volgt, wordt geacht doeltreffende maatregelen te hebben genomen, ongeacht ontwikkelingen in het nominale tekort, het structurele saldo of de overheidsschuld. Indien de Commissie van oordeel is dat de genomen maatregelen volstaan om binnen de gestelde termijn voldoende vooruitgang te boeken met de correctie van het buitensporige tekort, stelt zij de Raad van haar beoordeling in kennis en wordt de BTP geschorst (artikel 9 van Verordening (EU) 1467/97).

Om toezicht te houden op afwijkingen van het correctieve pad, zal een correctieve controlerekening, beginnend bij nul, worden ingesteld als instrument om zowel jaarlijkse als cumulatieve afwijkingen tijdens de duur van de BTP te volgen. Indien een plan tijdens de BTP wordt herzien of er een nieuw plan wordt ingediend, moet het pad in het herziene of nieuwe plan naleving met het aanbevolen pad van de BTP waarborgen. De correctieve rekening blijft de controlerekening die voor toezicht wordt gebruikt.

Indien de groei van de netto-uitgaven afwijkt van het correctieve pad, voert de Commissie een algemene beoordeling uit. Bij haar algemene beoordeling volgt de Commissie geen mechanische aanpak. Bij de algemene beoordeling zal rekening worden gehouden met de omvang van de afwijking, verzachtende en verzwarende relevante factoren zoals substantiële ontwikkelingen in de inflatie en uitzonderlijke omstandigheden, indien van toepassing.

Een afwijking boven een van de drempels van de correctieve controlerekening, die dezelfde zijn als die welke worden toegepast voor de controlerekening van het preventieve deel, geeft aanleiding tot een sterk vermoeden dat er geen doeltreffende maatregelen zijn genomen. Dit mag echter niet automatisch leiden tot een aanscherping van de BTP, aangezien ook verzachtende relevante factoren in aanmerking kunnen worden genomen. Bij de algehele beoordeling wordt op gelijke voet rekening gehouden met verzwarende relevante factoren die kunnen leiden tot een aanscherping van de BTP, ook in gevallen waarin een afwijking onder de relevante drempels van de controlerekening blijft. Om te voorkomen dat factoren meer dan één keer worden meegewogen, worden bij de beoordeling van doeltreffende maatregelen alleen relevante factoren meegewogen die niet in aanmerking zijn genomen bij het vaststellen van het correctieve pad of waarvan de intensiteit is veranderd (bijvoorbeeld in vergelijking met de factoren die aan de BTP-aanbeveling ten grondslag lagen), met inbegrip van factoren die door de lidstaat zijn aangemerkt voor het verslag uit hoofde van artikel 126, lid 3.

In Verordening (EU) 1467/97 is bepaald dat uitzonderlijke omstandigheden, die onder bepaalde voorwaarden onder de nationale ontsnappingsclausule vallen, een herziening van de BTP-aanbeveling mogelijk maken.¹³ Wanneer de nationale of algemene ontsnappingsclausule actief is, wordt bij de beoordeling van doeltreffende maatregelen rekening gehouden met het effect van de uitzonderlijke omstandigheden (in vergelijking met het basisscenario van de BTP-aanbeveling) op de groei van de netto-uitgaven.

Indien het nominale tekort op de uiterste datum voor correctie hoger blijft dan 3 % van het bbp ondanks het feit dat de lidstaat een doeltreffende maatregelen heeft genomen, beveelt de Commissie de Raad een herziene aanbeveling uit hoofde van artikel 126, lid 7, VWEU aan. In deze herziene aanbeveling wordt de termijn voor het corrigeren van het buitensporige tekort verlengd, in de regel met één jaar. De herziene aanbeveling is, waar nodig, ook gebaseerd op geactualiseerde schuldprognoses die de Commissie volgens de methode van de schuldhoudbaarheidsanalyse heeft opgesteld. In de herziene aanbeveling wordt rekening gehouden met de minimale jaarlijkse structurele aanpassing van 0,5 % van het bbp als benchmark zolang het tekort boven de 3 % van het bbp blijft.

¹³ Verordening (EG) 1467/97 voorziet ook in de mogelijkheid van een herziening van de BTP-aanbeveling indien de in artikel 25 van Verordening (EU) 2024/1263 bedoelde voorwaarden met betrekking tot de algemene ontsnappingsclausule van toepassing zijn.

Intrekking van de BTP

Tekortgerelateerde BTP

De op het tekort gebaseerde BTP wordt ingetrokken indien de lidstaat zijn normale tekort duurzaam onder de referentiewaarde van 3 % van het bbp brengt (artikel 8, lid 3, van Verordening (EU) 1467/97). Met “duurzaam” wordt hier bedoeld dat het nominale tekort volgens de prognoses van de Commissie in het lopende en het volgende jaar onder referentiewaarde blijft. Een intrekking vóór de in de BTP-aanbeveling vastgestelde termijn (“vroegtijdige intrekking”) zou derhalve gerechtvaardigd kunnen zijn zodra het tekort duurzaam onder 3 % van het bbp wordt gebracht, ongeacht eventuele afwijkingen van het correctieve pad.

Schuldgerelateerde BTP

De schuldgerelateerde BTP wordt ingetrokken wanneer de lidstaat zijn correctieve pad heeft gevolgd, mits het nominale tekort duurzaam onder de drempel van 3 % van het bbp blijft. De schuldgerelateerde BTP kan dus worden ingetrokken wanneer de termijn is verstreken zonder dat de procedure is aangescherpt. In het geval van een schuldgerelateerde BTP met een lange termijn kan in de overwegingen van de BTP-aanbeveling een specificatie van voorwaarden voor vroegtijdige intrekking worden opgenomen. Een vroegtijdige intrekking kan worden overwogen indien er sprake is van naleving gedurende de laatste twee jaar op basis van begrotingsresultaten en gedurende het lopende jaar op basis van de meest recente prognoses van de Commissie, met name in gevallen waarin de aanpassing van het correctieve pad vervroegd is uitgevoerd om ervoor te zorgen dat het correctie-element volstaat. Bovendien is vroegtijdige intrekking gerechtvaardigd indien de lidstaat de schuld onder de referentiewaarde van 60 % van het bbp brengt, mits het nominale tekort ook duurzaam onder de referentiewaarde van 3 % van het bbp blijft.

Wanneer een BTP wordt ingeleid op basis van zowel het tekort- als het schuld criterium, kan deze alleen worden ingetrokken volgens de schuldgerelateerde BTP.

Overstap op het preventieve deel

Wanneer de BTP is ingetrokken en de lidstaat zich weer in het preventieve deel bevindt, wordt voor het toezicht de controlerekening voor het meest recente plan van belang. In deze controlerekening worden zowel afwijkingen naar beneden als naar boven van het uitgavenpad van het meest recente plan opgenomen (ook voor de overlappende jaren waarop de BTP-aanbeveling betrekking heeft). In het geval van een nieuw of herzien plan na de intrekking wordt de controlerekening van dit nieuwe of herziene plan opnieuw op nul gezet. Elke afwijking van het correctieve pad zal gevolgen hebben voor het beginpunt van het netto-uitgavenpad.
